

FOMENT

Preus de subscripció
REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . » 4'50 trimestre
Estranger » 9' »
Número solt 5 céntime

Anunci segons tarifa

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

ANY XII

REUS, DIMECRES 11 DE JULIOL 1917

NÚM. 158

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dutxes i teléfon

Dr. S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.-EX PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIÀ :: MATRIU :: VIES URINÀRIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES
Consulta de 6 a 9
BARCELONA.- Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral.-BARCELONA

BALNEARI "SANTA MARINA"

Situat a Pradip (Tarragona)

Inauguració el primer de juliol

La millor aigua per a la curació radical de les afeccions nervioses, de l'estómac, feige i ronyons. De resultats positius en les anèmies i vicis de la sang.
Nou i magnífic BALNEARI d'aigües puríssimes de gran radiactivitat (104 Volts-hora-litre).

Voltat d'ombrívols boscos, a 400 m, sobre el nivell del mar, a la muntanyenca encontrada de PRADIP.

Habitacions amb aigua i llum elèctrica. N'hi ha també d'altres, molt còmodes, a preus més econòmics.

Missa diària en el mateix Santuari

Viatge per ferrocarril fins a Reus i des d'allí al BALNEARI en confortables automòbils de l'Establiment.

Per a informes i condicions, a l'Administració:

Ronda de la Universitat, 15, pral., 2.ª-Barcelona

Anàlisi química i examen bacteriològic de l'Aigua de SANTA MARINA

Caràcters físic-químics

Temperatura del manantial . . . 14°
Residu fixe a 180° . . . 0.2213 grs. per litre
Radiactivitat . . . 104 volts hora-litre

Gasos en dissolució

Ahidric carbònic lliure. 6.73 c. c. 0.01332 grs. per litre
Oxigen . . . 2.30 » » 0.00328 » »
Nitrogen . . . 8.20 » » 0.01025 » »

Agrupació dels altres elements dissolts

Bicarbonat càlcic . . . 0.21883 grs. per litre
Bicarbonat magnésic . . . 0.07510 » »
Bicarbonat ferric . . . 0.00197 » »
Clorur magnésic . . . 0.00456 » »
Clorur sòdic . . . 0.01237 » »
Fosfat sòdic . . . 0.00040 » »
Nitrat sòdic . . . 0.00853 » »

Sulfat càlcic . . . 0.01561 » » »

Acid silícic . . . 0.01534 » » »

SUMA DE SUBSTÀNCIES SÒLIDES . . . 0.35326 » » »

Indicis de potassi i matèria orgànica: aquesta equival tan sols a 0.41 mg. d'oxigen per litre.

Examen bacteriològic

L'aigua de Santa Marina conté 13 gèrmens aeròbils per c. c. La investigació de espècies anaeròbils, així com del B. Coli i del B. Eberth, ha donat resultat negatiu. Segons aquests caràcters, deu classificar-se entre les MOLT PURES.

Barcelona 15 de maig de 1917.

Dr. A. Miquel Baltà i Botta.

cuando la «Lliga», agrupación odiada por no pocos catalanes, ha llamado a todos ellos, invocando los intereses y el porvenir de la tierra amada, todos los parlamentarios de Cataluña han reconocido en ese clamor el timbre de las apelaciones angustias, de esos llamamientos que no se pueden desoir sin degradarse.
»No es una mayoría absorbente la de la «Lliga» en la representación parlamentaria catalana. Es una minoría. No se puede, pues, pensar que los antinacionalistas hayan acudido al llamamiento como unos forzados. Libremente han ido, si la libertad es compatible con el amor. Y allá, en el seno de la Asamblea fuerzas tan heterogéneas como las carlistas, las republicanas y las nacionalistas han coincidido, sin discusión, en recabar para sí y para todos los pueblos peninsulares un régimen de la más amplia autonomía.

»Callar en estas circunstancias, cruzarnos de brazos tanto valdría como declarar que nosotros los vascos somos insensible a las conmociones que agitan a todas las colectividades. Eso significaría que constituimos un pueblo muerto y descompuesto en régimen de régimen de la más amplia autonomía, de mandan los catalanes para sí y para nosotros. Y mientras ellos se agitan y pelean varonilmente, ¿continuaremos en silencio nosotros, el pueblo en que el sentimiento de la libertad moldeó esas constituciones históricas, templos de la más antigua y sana de las democracias del mundo deshechas con injusticia?
»Se apagaron para siempre los ecos de aquellas protestas formuladas por los vascos, cuando no había vascos nacionalistas, contra la obra que derrumbó, la de la libertad vasca, que moldeó la constitución inglesa, admiró a Suiza y arrancó palabras de fervorosa adhesión a los mismos revolucionarios franceses?
»No. El pueblo vasco no está degradado. Nos lo dice nuestra sangre, que es la que da vida a los vascos todos, pues son nuestros hermanos. Los carlistas vascos, los republicanos vascos, los integristas vascos y los liberales y conservadores vascos aman, sin duda, a la tierra vasca, con amor tan vivo y noble como los catalanes a Cataluña. Nosotros los vascos, sin menoscabo de la integridad de nuestras convicciones particulares, nos uniremos todos, arraigaremos más y más en las entrañas del suelo vasco, bebiendo en sus ocultas energías, y así no habrá huracán que nos disperse.»

MANIFESTACIONES DEN MACIÀ
Com se recordará, el diputat a Cortes per Borges Blanques, fou qui en la última reunió de parlamentaris catalans celebrada el dijous últim a Barcelona donà la nota més radical.
Sa opinió aprop de l'actitut del Govern amb respecte a la projectada assemblea general de representants parlamentaris espanyols, és la que se segueix:
—Si se m'hagués encarregat a mi—ha dit—la redacció de la nota del Govern contestant a les conclusions de la assemblea que li foren entregades pels senyors Abadal, Giner de los Ríos y marquès de Marianao, no ho hauria sa-

L'Assamblea dels Parlamentaris

PARLEN ELS BASCS

Retallem d'«Euzkadi»:

«Nos uniremos los vascos.—Se enterarían ayer los lectores de este diario de la Asamblea que acaban de celebrar los parlamentarios catalanes, agrupados en el amor a la tierra catalana. Han acordado dirigirse al Gobierno pidiéndole la inmediata reunión de las Cortes para que, en funciones de Cortes constituyentes, traten y resuelvan sobre la organización del Estado, bajo el régimen de la autonomía de las regiones peninsulares. Si esta petición no fuera acogida, sin tardanza, favorablemente, invitarán los catalanes a todos los senadores y diputados a una Asamblea extraordinaria en que se deliberará sobre la nueva organización del Estado.
»Bien se ve, por lo indicado, que Cataluña y sus hombres están a la altura de las circunstancias, las más graves y solemnes que hemos conocido. Ante las transformaciones que la terrible guerra que devasta al mundo, exige a los pueblos, que no quieran ser arrastrados co-

mo hoja que el vendabal recoge en sus alas, las colectividades, inteligentes para abarcar la gravedad del presente, y fuertes para defenderse buscan en sí mismas, en el manantial de vida que les dió el ser, energías y orientación. Esto hace Cataluña.
»La era de las ficciones acabó. Ay de los que desconocen la realidad en el día de hoy! Cataluña advierte la inminencia de la crisis universal, y se prepara.
»Para esto sus hijos se unen. Hijos de una misma madre, llevan una sangre, y la sangre se agolpa al corazón en los instantes supremos. Por esto se unen los catalanes, que ante todo y sobre todo lo humano, aman a su tierra. Se agrupan, se estrechan para amparar a Cataluña y salvarse. ¡Lección ejemplar!

»Y no es que dejen de hallarse distanciados, unos de otros, en los días normales. En éstos han luchado, han combatido entre sí, con ardor, con fiereza. Hay allá integristas y carlistas. Hay regionalistas i nacionalistas. Hay dinásticos y republicanos y socialistas. Pero

but fer tan a mon desig com ho ha fet el propi Govern.
En realitat, ni del Govern den Dato podria esperar-se altra cosa ni d'altra resolució qualsevulga podrien esperar-se tan excelents resultats com ha de donar la que el Govern ha adoptat.
En efecte, parlar de preceptes constitucionals an aquestes altures, es de una oportunitat que no admet discussió, i lo de la clarividència i la sensatesa de la opinió, està també en son lloc; per aixó ha format el criteri que té de les gents que us governen.
La prohibició de celebrar la projectada assemblea del dia 10, a la que s'invita a tots els senadors i diputats espanyols, és conseqüència natural a la negativa d'obrir les Cortes, anc que no ho és de son manteniment sense funcionar. Ara bé; els que us repuntem a Barcelona el dia 5, teniem prevista aquesta solució.

La política—termina dient—, està atravesant uns moments en que lo de menys és la significació partidista de sos components. Es hora de fer una selecció entre lo bo i lo dolent.

La política—termina dient—, està atravesant uns moments en que lo de menys és la significació partidista de sos components. Es hora de fer una selecció entre lo bo i lo dolent.

LO QUE DIU EL MARQUES DE MARIANAO

El senyor marquès de Marianao ha fet les següents manifestacions:
—Considero altament patriòtiques les aspiracions d'aquesta Assemblea. Es més, crec que, de celebrar-se, sortiran d'ella solucions regeneradores, de les que ningú més que la Patria pot sortir beneficiada.

Abans de sortir de Madrid vaig entrevistar-me amb el metge que el comte de Romanones, i de la entrevista vaig treure l'impressió de que no veurà amb disgust la celebració de l'Assamblea. Després d'un canvi d'impressions, els senyors Abadal i Giner de los Ríos i jo com vostés ja sabran hem donat per acabat el delicat comés que l'Assamblea última ens conferí.
Els liberals catalans, a l'igual dels del rest de Espanya, estem apercebuts per a laborar en bé de la patria espanyola.

Aquest número ha sigut censurat per l'autoritat governativa.
No podem parlar:
Primer. De les institucions.
Segon. De la qüestió militar.
Tercer. De les Juntes de Defensa.
Quart. De manifestos i proclames socialístes.
Quint. De vagues en tramitació o en projecte.
Sisè. De moviment de vaixells.
Setè. De torpedejaments en aigües jurisdiccionals espanyoles, estrangeres o lliures; tant si són espanyols com no els vaixells torpedejats.
Vuitè. D'exportacions.
I novè. De l'actitut d'Espanya en el conflicte internacional.
Tampoc es poden fer comentaris a les operacions militars ni és permès que en els periòdics hi apareixin blancs.

La Mancomunitat

BASES PER AL CONCURS ENTRE AGRICULTORS DE CATALUNYA QUE DESITGIN ESTABLIR EN SES FINQUES UN CAMP EXPERIMENTAL AGRICOL

I. El Consell acordà obrir un concurs entre els agricultors de Catalunya que desitgin establir en llurs finques un camp experimental agrícola, aprovant a l'efecte les següents bases que hauran de regir en l'esmentat concurs:

I. Els agricultors que pretenguin pendre part en el concurs hauran de presentar, per tot el dia 15 de setembre pròxim, inclusiu, una sol·licitut dirigida a l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya, fent constar el punt on radiqui la finca i el conreu principal de la comarca que forà més convenient experimentar.

II. L'extensió de terreny que s'ofereixi per a camp experimental, haurà d'ésser, com a mínim, d'una hectària.

III. Per a fallar el concurs a favor d'una determinada sol·licitut, se tindrà en compte la facilitat de comunicacions del predi proposat per a camp experimental, que la finca estigui situada en el centre d'una comarca natural, així com l'interés que hagi demostrat el concursant, a favor del progrés i de la cultura agrícola.

IV. Serà així mateix considerada com a condició preferent, en igualtat de circumstàncies, el fet que l'Ajuntament del poble o els de la comarca, i els Sindicats agrícoles, cooperin al sosteniment dels camps.

V. El concursant a qui es concedeixi l'establiment d'un camp experimental suscriurà un compromís pel termini de cinc anys, que podrà prorrogar-se, comproment-se a fer per son compte, durant l'expressat termini, totes aquelles operacions que disposi la Direcció dels serveis tècnics d'agricultura de la Mancomunitat, sense excusa ni dilació de cap mena.

VI. La Mancomunitat de Catalunya deixarà gratuïtament als concessionaris de camps experimentals la maquinària i productes que es considerin necessaris i que no siguin encara de ús corrent en la comarca, així com proporcionarà a aquelles persones especialitzades en una pràctica agrícola, que pugui fer necessari el conreu modern de les terres.

VII. La Direcció dels serveis tècnics d'agricultura de la Mancomunitat se posarà d'acord amb els concessionaris dels camps experimentals agrícoles, per a determinar la orientació que en els dits camps haurà de seguir-se; fixarà un pla, i correrà a càrrec del concessionari la seva execució, subvencionat-lo la Mancomunitat amb una partida anual, irrenunciable, comptada per anys de conreu, la qual oscilarà entre 150 i 250 pessetes.

La pedanteria d'En Cubells i Florentí

El Píndar reusenc ha descendit de les seves altures, i, en un gest d'olímpica misericòrdia, ha decidit platicar un rato amb nosaltres, els barbres de la ploma... Mercès, oh, Píndar omniscient, mercès! Que no per no haver estat sollicitat aital favor, és menys mereixedor de nostre agrament...

El platicar amb nosaltres, vos podrà ésser molt poc grat; més creiem que altres tasques trobaríeu infinitament més punyents per a la vostra omnipotència. Dieu que sols teniu dos virginitats: la de l'honor del sexe i la de no ser alabat. Suposant que aquestes dos virginitats vostres siguin reals, nosaltres vos en volem concedir encara una altra: la virginitat de la insolència. I aquesta virginitat si que té mèrit per vos el conservar-la. Les altres dos potser no han estat atacades mai ni per ningú. La que nosaltres vos concedim, molts han sigut els que han intentat desflorar-la, sense aconseguir-ho... Quan més dolorós que platicar amb nosaltres, únics enemics vostres segons assegureu, no seria per a vos l'haver de tornar les amistats amb tots els que, en nostre poble, han intentat violar aquesta tercera virginitat vostra!

Algú, no sabem qui, va dir que dels cínics era el regne d'aquest món. I tenia raó. N'hi ha que fins exploten la seva posse. I van vivint...

Si no se'ns hagués de calificar d'erudits de *a perra chica*, diríem que la vella del conte tenia raó en no volguer-se morir. Sempre se'n saben de noves... En Cubells i Florentí ens descubreix ara una nova moral periodística. I l'apòia, no res menys que amb l'opinió d'Oscar Wilde. La «modestia» de l'anònim d'En que és «cobarde refugio de acometividades inmines». Oscar Wilde devia pensar, a l'escriure això, en els que redacten «Las Circunstancias». Perque, ¿on s'ha vist que les polèmiques periodístiques se sostinguin amb la firma dels controvertidors? El que això escriu, no obstant, pot assegurar, per la seva part, que'l dia que personalment l'ha afectat alguna qüestió ventilada en la premsa, ha sabut intervenir-hi sense necessitar de la barricada de l'anònim. I sense tindre en compte si l'adversari valia més o menys per a embrutar quartilles. I sense posar el pensament en fer-nos un nom que després podríem cotitzar...

No'ns extranya, empero, que En Cubells i Florentí defensi aquesta teoria. Nosaltres hem cregut sempre que les campanyes de partit no devien fer-se qüestions personals. Ell, al contrari, ha enverinat sempre les polèmiques periodístiques fent-les esdevindre qüestions personals, convertint la premsa en rentador públic, transformant el periòdic en barricada de «acometividades inmines». Per xò hem vist a «Las Circunstancias» amparar-se, més d'una vegada, en l'immunitat parlamentària d'un diputat, que és una immunitat molt més real que la de l'anònim. I aquests són els puritans, els de consciència sens màcula, els que donen sempre la cara!...

Mes heu's-aquí que ara resulta que l'article d'En Cubells parlant del senyor Sardá «alcaldeable», no era ni el panegíric d'aquest senyor ni tampoc l'*auto-bombo* del panegirista. Era, senzillament una lliçó parabòlica que'l senyor Cubells es digna donar-nos i que nosaltres—si serem ignorants!—no saberem aprofitar. La paràbola no'ns va convèncer, ho confessem, en canvi ens ha mig satisfet la explicació. Una mena de rectificació també parabòlica...

Potser si que'ns equivocarem al creure'l un *auto-bombo* l'article d'En Cubells. Més no importa. Hem donat ocasió—i seria un ingrati si no'ns ho agrats—que'l *pedante Cubeljos* tornés a bombejar-se novament. I, així, si l'altre dia podia haver-hi dubtes, ara tothom estarà convençut de que l'ex-director de «Las Circunstancias» no té avia...

Es ridícol, no obstant, que per a justificar els elogis que's dedica a sí mateix, posi en boca d'un company nostre certes paraules que diu pronunciat en un miting. Això li faltaria an En Cubells,

per a ser insoportable, tindre condicions per a parlar en públic. ¿Que'ns deuria dir En Cubells en un miting? ¿Com deuria ésser la seva presentació?

Pero posat a bombejar-se, En Cubells no's para en barres. No és conhort per ell el valer més que nosaltres; necessita condoldre's de que nosaltres valgüem menos que ell. ¿Quina pena deu sentir l'home magnànim i omniscient al veure que el diari que ha dirigit durant quinze anys ha caigut a mans de individus de la mentalitat dels que actualment el redacten! Ja veu per on, acceptant la seva teoria, ens és també possible a nosaltres trobar conhort. ¿Pensar, no res menys, que encara hi ha qui val menos que nosaltres!

Pero ¿en qué haurá empleat la seva saviesa En Cubells i Florentí que no ha sabut rodejar-se sino de pretenciosos com ell, pero que, a dir veritat, valen molt menos que ell, malgrat posseir algú el títol de mestre?

En Cubells i Florentí no'n té prou amb valer més que nosaltres per a embrutar quartilles, i senta plaça de profeta. I ens augura que ens haurán de treure de Reus. No'l preocupi això al senyor Cubells, que'l sol fet de portar-nos ell molts anys de aventatge, serà ja motiu per nosaltres de consol.

S'ha equivocat En Cubells al creure que li diem *ganso* per a comparar-lo amb aquella bestiola. Volem dir únicament que'l senyor Cubells sembla tenir una missió com la dels *gansos* històrics: despartir als possibilistes en moments de perill o advertir-los que han perdut la brúxula i no saben per on naveguen... Si haguéssim de comparar al senyor Cubells amb alguna especie zoològica, no seria amb el *ganso* precisament...

I ja veu que, per a no «ponernos viscosos», no li tornem tots aquells conceptes injustos—juventud sin fé y sin escrupulo; republicanos que aplaudís a vuestros representantes cuando traicionan a sus amigos y a sus ideales, etc.—que podrien ésser aplicats, un xic modificats, als seus amics possibilistes. Mes si que hem de fer-li notar que no està d'acord amb la veritat quan ens parla d'un «candidato que representaba en esta provincia al Directorio del Partido republicano catalán». No val a abusar del confusionisme...

DE SPORT

FUT-BOL

GRAN VICTORIA DEL «BADALONA» PER 6 A 2

No esperàvem menys de l'encontre que'l diumenge, dia 8, tingué lloc al camp del «Deportiu». Resultà extremadament magnífic, sens dubte, un dels millors que segons nostre record s'han jugat al camp del «Deportiu». Poc públic sapigué comprendre l'esforç del Club i correspondre-li acudint a l'espectacle.

Exercí de *referée* En Josep Llop. Son rebell mercé l'unànim aprovació, especialment dels senyors forasters, els qui, fixant-s'hi més, el calificaren d'acertat. Nosaltres per la nostra part, gojosos, remarcuem sa habilitat, sa discreció, sa imparcialitat, son coneixement de lo que portava entre mans. De aquesta feta, diem contents: «¡A Reus ja tenim *referée*!»

Els equips, el dos desenrotllaren un joc molt en equivalència l'un de l'altre. Al començament nostres equipiers apretaren de ferm fins a desconcertar als forasters. Mes després el «Badalona» s'anà concentrant a sí mateix, es creixé, i empenyé amb uniformitat un joc plé i avasallador, demostrant-nos sa valúia per arren confirmada. Pro arribarem al comble de l'entusiasme esguardant a nostres amics del «Deportiu» per son joc que no's reduíex solament a una colossal defensa a les escames den Juliá, den Tejedor, den Bosch i companys de línia, sino que també nostres devanters

amb eficacia ajudats pels mitjos donaren ocasió moltes vegades a en Soriano i a en Borrás que'ns sorprenguessin amb ses magnífiques entrades, amb ses *boles*, amb son joc total, sempre acertadíssim. I aiximateix donaren el seu treball al gran Aramburu, que en veritat estigué desgraciat.

ELS GOALS

Tot just es començat l'encontre, quan fet una furia, en Cortés emprén una avençada vers el camp contrari; *dribla* perfectament i llença una rasa creuada, d'aquelles tan seves, que fa l'efecte del primer *goal* per Reus, malgrat haver-se llençat valentment a terra l'Aramburu. El segon, poc temps després, fet amb picardia per en Pamies, entrant *corps a corps* amb l'Aramburu. El primer per al «Badalona» fou per obra den Juliá, marcat amb molta precisió. El propi Juliá fa el segon per son bándol, començant a *driblar* des de mig camp als nostres i llençant un *shot* verdaderament imparabile. Un perillongat aplaudiment, per cert ben merescut, premiá tan magistral jugada. Dos a dos fou el resultat de la primera part. Durant el descans el públic s'entrega a l'expansió del comentari sobre lo que havia vist i lo que hi havia probabilitat de veure a la segona part. La majoria de criteris eren pessimistes, que per cert i dissort nostra no anaven mal encarrilats. Juliá repeteix la jugada amb que aconseguí a la primera part el segon *goal*, marcant ara el tercer. Hermens ens dona un nou disgust amb un quart *shot* entrant des de bastant lluny de la porteria per medi d'un gran *shot*. Tejedor entra la pilota a nostra xarxa per quinta vegada, d'una manera igualment neta i hermosa. Juliá torna a marcar, i ja van sis, moments abans de l'acabament.

ELS JUGADORS

Els badalonins tots demostraren ser posseïdors de boníssimes condicions. Aramburu, per xò, desgraciat. Juliá, Tejedor, Padrós i Font els millors de tots ells, sense desmerèixer els demés.

Dels nostres criteris dels forasters, els millors Garriga, Llorenç Pallejá, Cortés, González i Arnet. Nosaltres afegirem que En Garriga estigué superior, parant a voltes lo que semblava imparabile, i demostrant-nos la seguretat i coneixement de joc, que de dia en dia adquireix. La fe a nostres jugadors no els hi mancà ni un sol moment.

ELS EQUIPS

Els heroins de la lluita, realment foren vençuts i guanyadors, puix tots ells saberen mantindre el partit a un grau elevat de cultura, çò que constitueix un èxit sportiu.

Constituíen el bándol guanyador: Aramburu (cap.)—Borrás, Sorano—Font, Padrós, Hermens—Canalda, Villá, Juliá, Bosch, Tejedor. I el del «Deportiu»: Garriga—Rovira (cap.); Torrell—Escoda a la primera part i Arnet a la segona, González, Magriñá—Corts, Lluís Pallejá, Pamies, Llorenç Pallejá, Fort.

L'equip del «F. C. Badalona» s'ha guanyat tota la simpatia dels foot-ballers reusencs, per sa disciplina model, cultura i joc correctíssim. Els nostres correspongueren cordialment.

L'opinió unànim es de tornar a veure ben aviat als capitanejats per l'Aramburu. Ells també se'n anaren satisfets de Reus.

¡Aquest és el bell caràcter sportiu!

SEDO.

9-VII-XVII.

REMITIT

Sr. Director de FOMENT.

Distingit Sr.: Acompanyo una lletra adressada al senyor Administrador de la Companyia Reusense de Tramvies i prego a V. se serveixi manar signu publicada en les columnes del periòdic de la seva digníssima direcció.

Anticipant-li mercès restó de V. afm. S. S. q. l. e. i. m.

Joan Rocallaura.

Sr. Administrador de la Companyia Reusense de Tramvies

Ciutat.

Molt distingit Sr. meu: En l'horari de trens que per a la temporada de banys ha publicat aquesta Companyia, no hi ha cap combinació per a anar a Salou al dematí i estar de retorn a Reus ans de les nou del mateix.

Donat el caràcter de comercial que nostra ciutat té, son moltíssimes les persones que tenen ocupació a les 9 i que's veuen privades d'anar a pendre banys al dematí, com podia fer-se els anys anteriors.

A fi de donar satisfacció a les persones que per gust, per economia, o per que llur ocupació no els permet altra cosa, desitgen pendre el bany al dematí, potser podria V. fer que el tren que surt de l'arreal a les 6'50 s'adelantés a les 6'15 i el que surt de Salou a les 7'40 retardar-lo fins a les 8, o buscar una combinació amb dits dos trens que deixés temps a Salou per a pendre un bany. Aquestes petites modificacions potser no alterarien l'organització del servei i crec que reportarien a la Companyia qualque ventajia.

Moltes persones quedarán de V. agrades si pot complaure-les i pregant-li perdoni la llibertat presa, me sotscric de V. amb la major consideració affm. S. S.

Joan Rocallaura.

Secció Oficial

Junta local de Reformes Socials

PRESIDENCIA

Rectificats sense cap protesta ni reclamació els censos d'electors patrons i obrers que voluntariament s'han inscrit per a la renovació del Cos de Jurats del Tribunal Industrial d'aquest partit, aquesta Alcaldía ha acordat que el acte de la elecció tingui lloc en aquesta Casa Consistorial el diumenge dia 15 del corrent mes davant la Mesa designada a tenor de lo preceptuat en l'art. 16 de la Llei de 22 de Juliol de 1912 i 6 del Reglament electoral aprovat per unanimitat per les Juntes magnés d'electors patrons i obrers al constituir-se per primera vegada dit Tribunal en aquest partit.

La Mesa es constituirá a les onze del matí declarant-se tancada la votació a les dues de la tarda, tenint dret a votar els electors patrons i obrers inscrits en els respectius censos i poguent cada elector donar vàlidament el seu vot a vint Jurats, tant per a la classe patronal com per a la obrera, per a formar el nombre quaranta que correspon a aquest territori segons l'article 14 de la mentada Llei.

Lo que aquesta Presidencia ha acordat fer públic per mitjà del present edicte per a coneixement dels patrons i obrers que tenen dret a pendre part en la elecció.

Reus 6 de Juliol de 1917.—L'alcalde President, J. Simó i Bofarull.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 9 JULIOL 1917

NAIXEMENTS

Josefa Robert Amorós.—Rosa Gavaldá Tort.—Angela Sanahuja Queralt.—Teresa Pujol Martí.—Anton Masdeu Bioto.—María Ariño Gras.

DEFUNCIONS

Vicenta Sugrañes Sort, 74 anys, camí de Valls, 19.—Josepa Franquet Sentís, 57 anys, Hospital civil.—Pau Mas Sagarra, 81 anys, arreal alt de Jesús, 42.—Amadeu Vaqué Recasens, 21 any, Nou de Misericòrdia, 29.—Mariana Compte Solé, 63 anys, Raseta Sales, 6.—Antonia Montaña Martínez, 52 anys, Hospital civil.—María Fortuny Mercadé, 76 anys, Pi i Margall, 11.—Josep Feliú Barberá, 65 anys, Carme alt, 24.—Dolors Brufal Ninot, 68 anys, Sant Pancrás, 17.—Josepa Sarán Fortuny, 69 anys, Hospital civil.

MATRIMONIS

Francesc Marca Bonet amb Teresa Vendrell Vallverdú.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	751.7	750.0
TERMOMETRE	Sol... 32.8	
	Ombra... 28.2	
PSICROMETRE	Sol... 29.8	24.8
	Ombra... 16.2	18.8
Humitat relativa de l'aire...	75.4	56.3
Tensió del vapor acuos...	13.0	13.1
ANEMO-Direcció del vent...	0	NO
METRE Velocitat del vent...	298	208
Evaporimetre...	4.2	3.8
	Kas	Kas

Com hem vingut dient, avui debutarà en el Teatre Circo la companyia de comedia al cap de la qual hi figuren els notables artistes donya Antonia Plana i don Lluís de Llano.

Se'ns presentarà la companyia amb la celebrada comedia en tres actes «El matrimoni intern», amb quina execució la primera actriu senyora Plana posa de relleu les seves grans qualitats artístiques i quin treball es veu bellament secundat pels demés intérpretes.

L'obra serà presentada esplèndidament i amb decorat expofres.

En el cas improbable de reunir-se suficient nombre de senyors regidors, aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

Han ingressat en els magatzems de la Companyia arrendataria de tabacs 7 bultos de contrabandol que foren apreessats en l'estació de Mora pel sargent i un individu de carrabiners d'aquest puesto.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem tots els cupons venciment corrent. Cuidem del cobro del dividendo del Banc de Barcelona.

S'ha publicat el fallo del Concurs Nacional de Fotografies, organitzat pel Centre de Dependents del Comerç i de la Industria de Terrassa, en el qual hi figura guanyador del segon premi de la secció «Marines i Paisatges» nostre amic i paísà En J. Camprubi i Urgellés, a qui felicitem.

Els elements motociclistes i automobilistes d'aquesta ciutat, ahir honoraren al seu paró Sant Cristófol amb un festival que tingué lloc a la «Villa María». La propietaria d'aquella hermosa finca, senyora Vda. de Quadrada, obsequiá als assistents a la festa amb una medalla amb el bust de Sant Cristófol i un esplèndid refresc.

BAR AMERICANO ESMERAT SERVEI

La sens rival Horchata Valenciana EXQUISIT CAFE PAMPA

L'empresa del Teatre Fortuny anuncia per a demà el debut de l'original atracció de fama mundial «See-Hee», composta de dues senyorettes i cinc cavallers.

Ans d'ahir fou detingut a Barcelona el célebre bandoler Pasqual Andreu (a) El Floro.

Els obrers rajolers han sollicitat un ral d'aument en el jornal diari, que els hi ha sigut concedit pels seus patrons sense necessitat d'apelar a mides extremes.

BAR GISBERT MANTECAU i GRANISATS

Se serveixen diàriament a totes hores del dia i de la nit.

Sifón gelat, marca gel, 5 cèntims lliure Vermouth dolç i sec, 10 cèntims, amb olives relleues 15.

Tractament de la **sífilis** per l'aplicació **indolora** del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

Sense aquesta marca

L'aparell **NO** és un **GRAMÓFON**

CATALEGS GRATIS

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Rellogeria. - Relloges de butxeca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

La gran puja que van sofrir els articles de primera necessitat, fa que tothom cerqui la compensació en altres genres, i això no's fa difícil, si es té en compte que a la plaça del Mercadal, núm. 1, hi ha els **MAGATZEMS GIBBERT**, on a molt poc preu ofereixen: Llansols, Teles de Matalás, Banoves i altres articles.

GRAN OCASIÓ: Havent-se rebut una important partida de troços bordats i puntilles, deu aprofitar-se aquesta setmana per a visitar la **Secció de Troços**, on podran comprar-se brodats fins a preus baratíssims.

Els progressos que la **ÓPTICA** ha experimentat des de fa mig segle, ha demostrat que avui és indispensable en tots els ordres baix tots els aspectes: Amb l'auxili d'uns **lentes** o **gafes** ben escollits, són milers les persones que que practiquen l'hermós sentit de la vista, en completa normalitat.

No's deuen comprar els **lentes** com un gèneru qualsevol, no basta escollir cristalls rutinariament i sense raons científiques. Quantes persones han malgastat sa vista, perjudicant-la en alt grau per no tindre en comte aquests prudents consells!! Sols un examen a consciència pot donar per resultat trobar uns **lentes** perfectes, ja que moltes vegades no tenen el mateix grau de refracció els dos ulls.

En conseqüència, aquesta **CASA** sense perdonar mitjà ha instal·lat en son propi establiment una completa **SECCIÓ D'ÓPTICA** que li permet assegurar a sa distingida clientela, una extraordinària exactitud en els cristalls prescrits pels senyors Oculistes, amb lo qual, creu prestar un bon servei i al mateix temps omplena un buit fa temps notat en aquesta ciutat.

S'expendeix el verdader cristall de roca del Brasil i es garanteix sa autenticitat per mitjà d'aparells especials. Cristalls de totes classes, montures d'or, xapat, níquel i ser.

Se fan ademés, tota classe de compostures pertencents a dit ram.

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS
DONATIS PER LA JUNTA SINDICAL DEL CIL·LEGI DE CORRIDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS.

EXTRANGERS

Londres 90 d/l. . . . . operacions diner
Idem xequé. . . . . » »
Paris ídem. . . . . » »
Berlín ídem. . . . . » »
Marsella vista. . . . . » »
Hamburg vista. . . . . » »

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pesetas	Operacions
440	Gas Reusense.	250
527'50	Industrial Harinera.	500
650	Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500
500	Obligacions Electra Reusense.	500
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense.	500
2600	Institut P. Mata.	2500
575	Institut P. Mata.	500
150	F. Empresa Hidrofòrica 369'50	—
520	Obligacions Manicomio Reusense.	500
90	Carbuos de Teruel	500
	Pantán de Riudecanyes.	50

JOSEP PUJOL.-Cirurgia

Especialista en la curació de les **hermes** (trencats) amb 30 anys de practica entre la casa Clausolles, de Barcelona, i el meu establiment de Reus

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment «**LA CRUZ ROJA**» dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gaudeix casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

“**LA CRUZ ROJA**” (CASA FUNDADA EN 1896) **MONTEROLS, 18** (Al costat del fabricant de gorres V. le Dro Pons)

Instal·lacions Elèctriques

AMORTITZABLES

Per a informes: **Electricista Freixa**

Carrer de Vilá (a) Bou. **REUS**

Bar Mundial

Arrabal Santa Agna, 82 i P. Catalunya
TELÈFON N.º 253

Properament el dueny d'aquest establiment obsequiarà als seus nombrosos clients amb uns artístics i elegants banos «Pai-Pai», junt amb una fotografia del seu establiment.

En aquest acreditat establiment se serveixen els següents gelats:

Mantecados
Café gelat
Hoxata Valenciana Fortuny
SERVEI ESMERAT

Gel sà LA JOAQUINA

DIPÒSIT A REUS: ROMÁN MARI-MÓN, Plaça Catalunya, 7.

Gran Servei de Carruatjes

De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

MONTROIG	REUS
5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:
A Montroig, Casa Sabaté.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

Dit servei començarà el 1.º març de 1917

Sidral TEIXIDÓ

NOM PATENTAT
PREMIAT AMB MEDALLA D'OR

¿Voleu apagar la sed?
¿Voleu menjar a gust?
¿Voleu digerir bé?

PRENEU SIDRAL "TEIXIDÓ"

REFRESCANT, APERITIU i DIGESTIU

El SIDRAL TEIXIDÓ és indispensable als estiujants, excursionistes i caçadors perquè evita les infeccions purificant l'aigua.

Exigiu-lo en els Cafés, Bars i Drogueries.

Unic representant a Reus: **D. GAIETA VIRGILI**, Plaça de Prim, núm. 3

BAR ESQUELLA

AVIS IMPORTANT. Com sigui que el merescut èxit alcançat pel Sidral TEIXIDÓ ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enganyant així al públic, se recomana als consumidors que no's deixin sorprendre en la seva bona fe.

Tot granulat que no vagi envassat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del laboratori del SIDRAL TEIXIDÓ son productes similars que el públic deu rebutjar per il·legítims.

Proveu els CAFÉS de la TORREFACCIÓ

GIL

i veureu que son els MILLORS

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros

Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS A 2248 i A 3468) **BARCELONA**

TELEGRAMES

Madrid ro.

EL CAP DEL GOVERN

Al trebre als periodistes el senyor Dato els ha dit que despatxà amb el rei i que després se despedí de la reina donya Cristina, la qual marxará demà passat a San Sebastián. Els reis marxarán el mateix dia a La Granja.

En el Consell de demà—segui dient el president—s'aprovarán importants decrets de Foment.

Rebo gran nombre de felicitacions de totes parts amb motiu de la contestació del Govern als parlamentaris catalans. Especialment rebo felicitacions d'obrers, industrials i comerciants de Barcelona.

DE GOVERNACIÓ

El senyor Sánchez Guerra també ha dit als periodistes que rebia moltes felicitacions per la nota oficiosa del Govern contestant als parlamentaris catalans.

Afegí que demà per la tarda, hi haurà Consell de ministres i que regnava tranquil·litat a tot Espanya.

D'INSTRUCCIÓ PÚBLICA

Ha visitat al senyor Andrade una comissió del claustre de la Facultat de Ciències de la Universitat Central per demanar-li que en les oposicions a càtedres de Geografia dels centres docents tinguin dret a presentar-se com a llicenciats en Filosofia els doctors en Ciències.

El ministre ha ofert portar l'assumpte a Consell.

ciació una estació pequarà amb l'auxili económic de l'Estat, o bé en altre cas repartir la remaderia entre els consells provincials de Foment que serán reformats en breu, dotant-los bé per al seu adequat funcionament.

La intnció principal a que respón aquesta mida és el millorament de les races de bestiar indígena i al creuament, alimentació i racionament.

L'altra reial ordre disposa que's demani a la Junta Consultiva Agronómica el planol per a crear un centre d'investigació científic-agronómic.

—El Director general d'Agricultura, comte de Colombi, raoná davant dels periodistes els motius que tingué el ministre de Foment per ad eternar que's tanqués les fronteres a l'exportació de olis.

Declará que aquesta mida ha donat ocasió a algunes reclamacions de comerciants estrangers que tenien fets contractes de compra. Aquest assumpte depén del ministeri d'Hisenda.

Afegí el Director general que tenia el convenciment de que precisa restringir la exportació d'articles alimentícis, per a lo qual es proposa crear una oficina d'estadística, que faci la estadística del a producció espanyola, determinant amb exacte judici quines substancies poden exportar-se i quines no.

El nou organisme realitzarà una missió que feia gran falta i donarà ocasió a que no s'obri a les palpentes en materia d'exportacions, evitant-se així l'encastrament de la vida.

ALTRA REUNIÓ DE DIRECTORS

Els directors de periódics se reuniran per a buscar, d'acord amb el Govern, una fórmula a fi de que la censura s'exerceixi sense perjudicar a la Premsa.

EL DIPÒSIT FRANC DE CADIZ

El director general d' Obres públiques celebrarà conferéncies amb els diputats i senadors per Cádiz a fi d'acordar les condicions en que s'haurá de autoritzar la transmissió i funcionament del dipòsit franc.

ESPECTACLES

Teatre Circo

Gran Companyia de Comedia dels eminents artistes **PLANA - DE LLANO**

Gran funció per a avui.—Debut de la Companyia. — La comedia en tres actes «El matrimonio interino».

A dos quarts de deu.

PREUS EN TAQUILLA

Palcos platea amb 4 entrades 10'— ptes.
Id. principals amb 4 id. 6'— »
Butaca platea amb entrada 1'66 »
Circulars platea i primer pis amb entrada 1'10 »
Entrada general i de passeig 0'41 »

Els impostos a càrrec del públic

Imp. Sanjuán Germáns.—Reus

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS; LITINOIDES SERRA EL RECONSTITUENT MILLOR

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seri i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÓNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes,
UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-potent.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

TARIFES per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	Fins a 3 cmts. d'altura. De 3 a 5 » Per cada centímetre més	2'50 3'50 0'50	3'75 5'25 0'75	5'00 7'00 1'00	10'00 14'00 1'50

Els remitits, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 céntims per inserció.

FERROCARRILS

Servei de trens que regeix

des del 1.º de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	Vilafranca; 9'38
7'25	9'23 e
8'49	13'27 m
14'13	17'42 c
17'16	Vilanova 21'44 o
	Vilafranca 20'37
21'25	23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	8'33	10'36 r
9'20	12'47 c	16'15 o
13'00	16'15 o	19'24 m
15'23	19'24 m	21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

12'54	13'24
9'56	10'30 m
14'30	15'00 m
18'80	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'45 m
16'35	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'37 m
10'41	11'19	11'14 r
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13	arriba 7'17 e
6'30	surt 7'42
7'01	8'43
12'17	13'11
17'27	19'12
20'14	20'48

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'50 m
17'59	22'13 m
20'30	0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

LÍNIA DE VALÈNCIA

Surten de Salou per a València
6'11—(fins a Benicarló)—9'18—11'15—
17'07—(fins a Benicarló)—0'02.
Arriben a Salou de València
4'19—9'17—(procedent de Benicarló)—
15'45—18'38.

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del dia 1 de Juny de 1917

Sortides de Reus	Sortides de Salou
Tren n.º 26 a les 7'55	Tren n.º 25 a les 9'15
10'23	10'23
12	15
36	17'45
	35

En els diumenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a 0'60 valders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

SIDRAL PLANAS

(NOM PATENTAT)

PREMIAT AMB MEDALLES D'OR

El millor de tots els refrescos efervescents coneguts

Laboratori: carrer Viladomat, 48.-BARCELONA

DIPOSITARIS UNICS PER A REUS:

Srs. ROCA I RIBAS

DISPONIBLE	DECORACIÓ - MOBLES J. MONTAGUT Carrer de la Presó, 4 REUS	DROGUERIA de H. MARINÉ Plassa de Prim REUS
	Fàbrica de Gossos de Cartró ENRIC VIDAL Carrer del Galló, 4 REUS	DISPONIBLE
L'Hidràulica Reusense de EMILI AULÉS Extens assortit en mosaics hidràulics PREUS ECONÒMICS Camí de Riudoms REUS	NON PLUS ULTRA Trajos a preus inverosímils La casa millor assortida en trajos per a nens Portal de Jesús, 1.—REUS	Claudi Borrás DENTISTA Plaça Constitució, 13 REUS
Casa PUJOL TRAJOS DE LLANA DES DE 25 PESSETES Monterols, 37 REUS	JOSEP SOLÉ RECADER DE REUS A BARCELONA BARCELONA Bon de la Plaça Nova, 14 Passeig de Gràcia, 62 (Colmado) Hospital, 4 (Estanc). REUS Güell i Mercader, (Hos-talets), 22, Cordereria Arraval Santa Agna, 5	TINTORERIA de MANUEL CIBIACH Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric. Galanes, 7 REUS